

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína, soudkyně Mgr. Lenky Krupíčkové a soudce Mgr. Lukáše Pišvejce v právní věci žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Körnerova 219/2, Brno, zastoupený JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Vodičkova 704/36 Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské náměstí 6, Praha 1, za účasti: **Ředitelství silnic a dálnic ČR**, se sídlem Na Pankráci 546/56, Praha 4, zastoupená JUDr. Andreou Vejběrovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Sokolovská 5/49, Praha 8, v řízení o kasační stížnosti žalovaného a osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 5. 2025, č. j. 16 A 38/2022 - 59,

t a k t o :

Návrh osoby zúčastněné na řízení na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Na základě žádosti osoby zúčastněné na řízení v pozici stavebníka (dále jen „stavebník“) vydal Městský úřad Lovosice, odbor stavebního úřadu a územního plánování, dne 21. 12. 2011 pod č. j. 8086-317/2011-OST 61/2011 stavební povolení pro soubor 86 stavebních objektů v rámci stavby „*Dálnice D8, stavba 0805 Lovosice – Řehlovice*“; výčet jednotlivých staveb je uveden v odst. 1 napadeného rozsudku. O věci pravomocně rozhodl Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen „krajský úřad“) rozhodnutím ze dne 14. 8. 2012, č. j. 82/UPS/2012-42, jímž zamítl odvolání spolku *Společnost ochránců životního prostředí* proti rozhodnutí ze dne 21. 12. 2011 a toto rozhodnutí potvrdil.

[2] Dne 12. 4. 2013 podal žalobce žádost o obnovu řízení ukončeného rozhodnutím krajského úřadu ze dne 14. 8. 2012. Krajský úřad ji však rozhodnutím ze dne 25. 9. 2013, č. j. 198/UPS/2013-18, zamítl. Následnému odvolání žalobce žalovaný nevyhověl a rozhodnutím ze dne 5. 3. 2014, č. j. MMR-253/2014-83/65, jej zamítl a rozhodnutí

krajského úřadu potvrdil. Žalobce se následně proti uvedenému rozhodnutí žalovaného bránil žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který ji svým rozsudkem ze dne 25. 7. 2017, č. j. 15 A 21/2014 - 75, taktéž zamítl. O následně podané kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 23. 2. 2018, č. j. 1 As 296/2017 - 56, tak, že se daný rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Žalovaný následně zhodnotil, že podle rozsudku kasačního soudu jsou nesporně naplněny formální i materiální podmínky obnovy řízení. Dne 3. 8. 2018 vyzval krajský úřad stavebníka, aby ve lhůtě šesti měsíců od doručení výzvy podle § 57 odst. 1 písm. b) správního řádu požádal u Ministerstva životního prostředí o opakování procesu EIA na soubor staveb, aby bylo zřejmé, zda tento soubor staveb splňuje cíle směrnice EIA. Následně krajský úřad postupem podle § 57 odst. 1 písm. b) správního řádu ve spojení s § 64 odst. 1 písm. c) bod 2. téhož předpisu řízení o obnově přerušil, a to usnesením ze dne 4. 7. 2018. Žalobce se proti němu bránil odvoláním, které však žalovaný zamítl. Stavebník následně několikrát požádal o prodloužení lhůty k podání žádosti o zahájení procesu EIA; krajský úřad této žádosti pokaždé vyhověl a v návaznosti na to vždy přerušil řízení o obnově. Dne 10. 7. 2020 obdržel krajský úřad závazné stanovisko Ministerstva životního prostředí ze dne 25. 5. 2020, č. j. MZP/2020/710/ 449, k posouzení vlivů provedení předmětného záměru na životní prostředí.

[4] Žalobce v dané věci podal ke krajskému soudu žalobu na ochranu proti nečinnosti krajského úřadu. Soud o ní rozhodl rozsudkem ze dne 18. 5. 2021, č. j. 15 A 47/2019 - 72, jímž krajský úřad zavázal, aby rozhodl o žádosti žalobce ze dne 12. 4. 2013. Krajský úřad svým rozhodnutím ze dne 22. 6. 2021, č. j. KUUK/084018/2021, žádost žalobce zamítl, neboť podle jeho názoru nebyly splněny podmínky pro povolení obnovy stavebního řízení ve smyslu § 100 odst. 1 správního řádu. Žalovaný uvedené rozhodnutí na základě odvolání žalobce svým rozhodnutím ze dne 19. 10. 2021, č. j. MMR-79200/2021-83, zrušil a věc krajskému úřadu vrátil k dalšímu řízení. Ten posléze rozhodl znovu a svým rozhodnutím ze dne 20. 4. 2022, č. j. KUUK/044991/2022/UPS, žádost o obnovu řízení opětovně zamítl. V odůvodnění uvedl, že ačkoliv byla splněna formální i materiální podmínka pro povolení obnovy, nemohl k ní přistoupit. Takovým postupem by totiž vznikla stavebníkovi újma, která by byla ve zjevném nepoměru k újmě žalobce; krajský úřad by tak rozhodl v rozporu s § 94 odst. 4 správního řádu ve spojení s § 100 odst. 5 téhož předpisu. Následně podané odvolání žalobce bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 9. 2022, č. j. MMR-49612/2022-83, zamítnuto a rozhodnutí krajského úřadu bylo potvrzeno.

[5] Žalobce se proti danému rozhodnutí bránil žalobou. Krajský soud o ní napadeným rozsudkem rozhodl tak, že se rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2022 i rozhodnutí krajského úřadu ze dne 20. 4. 2022 ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení. Soud dospěl mimo jiné k závěru, že správní orgány při poměřování újmy stavebníka a žalobce podle § 94 odst. 4 správního řádu ve spojení s § 100 odst. 5 téhož předpisu zohlednily skutečnosti, které měly posuzovat až při postupu podle § 100 odst. 6 správního řádu. Rovněž jim vytkl, že dané posouzení podle § 100 odst. 6 správního řádu vůbec neprovedly.

pokračování

Stejně tak do hodnocení nezahrnuly existenci a obsah nového stanoviska EIA ze dne 25. 5. 2020. Krajský soud mimo to dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného napadené žalobou je ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[6] Stavebník i žalovaný podali proti napadenému rozsudku kasační stížnosti, přičemž stavebník navrhl, aby jeho stížnosti byl přiznán odkladný účinek. V odůvodnění tohoto návrhu uvedl, že bez přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti by správním orgánům nezbylo než přistoupit k obnově předmětného řízení o vydání stavebního povolení. Dále uvedl, že povolením obnovy by automaticky nastaly odkladné účinky stavebního povolení ve smyslu § 100 odst. 6 věty druhé správního řádu; stavební povolení totiž dosud nebylo vykonáno. Stavebník zdůraznil, že předmětná „stavba je zcela zásadní veřejně prospěšnou stavbou dálnice [...], představovala by nastalá situace zcela zásadní zásah nejenom do práv osoby zúčastněné na řízení [...] (kdy nelze vyloučit ani povinnost ukončit provoz stavby „ze dne na den“), ale i do práv a oprávněných zájmů celé veřejnosti.“ Stavebník dále uvedl, že stavba je v daný moment užívána v režimu předčasného užívání stavby a podmínkou pro toto užívání je realizace stavby v souladu se stavebním povolením. Pokud by stavební povolení „přestalo v důsledku rozhodnutí o povolení obnovy řízení [...] vyvolávat právní následky, osoba zúčastněná na řízení by pravděpodobně nemohla zachovat provoz stavby.“ Stavebník doplnil, že ačkoli je v pravomoci správních orgánů vyloučit odkladný účinek v případě rozhodnutí o povolení obnovy, je třeba s ohledem na „povahu věci“, „zcela zásadní význam stavby“ a na „nemožnost predikovat rozhodnutí správních orgánů“ přiznat jeho kasační stížnosti odkladný účinek. K tomu je třeba přistoupit i proto, že napadený rozsudek je podle jeho názoru v rozporu s dosavadní rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu.

[7] Žalovaný se s odůvodněním návrhu na přiznání odkladného účinku ztotožnil a zopakoval některá tvrzení stavebníka, která podle něj činí návrh důvodným. Žalobce s přiznáním odkladného účinku nesouhlasil, neboť stavebník v návrhu nijak netvrdil ani neprokázal podmínky pro to, aby jeho kasační stížnosti byl odkladný účinek přiznán. Stavebník zejména nijak nespecifikoval újmu, která by mu nepřiznáním odkladného účinku vznikla.

[8] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom užije přiměřeně § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, (1) jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce (stěžovatele) nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (2) jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Obě tyto podmínky musí být splněny současně.

[9] Z uvedeného vyplývá, že institut odkladného účinku má mimořádnou povahu, neboť kasační stížnost *a priori* odkladný účinek nemá. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví totiž není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako

na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s. Odložit účinky kasační stížností napadeného rozhodnutí krajského soudu lze proto pouze výjimečně, pokud újma, která stěžovateli hrozí, je reálná, není vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž významná a jejíž vznik je v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, publ. pod č. 3270/2015 Sb. NSS).

[10] Z uvedených požadavků však nelze vyvozovat, že k přiznání odkladného účinku stačí újmu ve stanovené intenzitě pouze tvrdit. Mimořádná povaha tohoto institutu totiž Nejvyššímu správnímu soudu neumožňuje, aby návrhu na odkladný účinek vyhověl pouze na základě obecných či nepodložených tvrzení, neboť v takovém případě by přiznání odkladného účinku bylo pouhou formalitou, a nikoli výjimkou. Stěžovatel proto musí v první řadě dostatečně podrobně uvést, v čem nepoměrně větší újma, která právě jemu hrozí, spočívá, jaký je její rozsah, a z jakých konkrétních okolností vyvozuje, že tato hrozba je reálná a nikoli hypotetická. Na podporu svých tvrzení pak musí navrhnout provedení odpovídajících důkazů (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012 - 32).

[11] V posuzované věci je třeba zdůraznit, že krajský soud napadeným rozsudkem zrušil rozhodnutí žalovaného i krajského úřadu a vrátil řízení o obnově do fáze rozhodování o žádosti žalobce; zavázal přitom správní orgány, aby o žádosti rozhodly a toto rozhodnutí odůvodnily tak, aby odpovídalo požadavkům § 100 odst. 5 a 6 správního řádu, nikoli aby žádosti o obnovu vyhověly. Nejvyšší správní soud rovněž upozorňuje, že žádost o povolení obnovy řízení nemá *ex lege* odkladný účinek (srov. § 100 odst. 6 věta první správního řádu). Napadený rozsudek proto stavebníkovi zjevně nestanovuje žádné povinnosti, jež by byl povinen vykonat, ani jiné právní následky, jež by mu mohly způsobit újmu.

[12] Ani stavebník sám nespecifikuje, v čem spatřuje újmu, která mu vznikla na základě právních účinků napadeného rozsudku; stavebník vyjma obecných důsledků právní moci napadeného rozsudku pouze velmi neurčitě tvrdí, že povolením obnovy stavebního řízení může dojít k důsledkům, které se v takovém případě v jeho sféře projeví negativně. Tímto však klade svou (hypotetickou a neurčitou) újmu do příčinné souvislosti s eventuálním rozhodnutím žalovaného o povolení obnovy řízení, nikoli s napadeným rozsudkem. Nejvyšší správní soud připomíná, že újma účastníka musí vyplývat z právních účinků rozhodnutí přezkoumávaného v dané věci, nikoliv z rozhodnutí či jiných skutečností, k nimž došlo (či může dojít) až následně, neboť odkladný účinek působí vždy ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu (srov. např. usnesení zdejšího soudu ze dne 20. 6. 2019, č. j. 1 As 171/2019 - 48).

[13] Je třeba uzavřít, že újma, jíž se stavebník pouze velmi neurčitě obává, není v příčinné souvislosti s neprodleným výkonem či jiným právním následkem napadeného rozsudku, jehož účinky navrhuje stavebník odložit. Nejvyšší správní soud proto daný

pokračování

návrh zamítl a kasační stížnosti stavebníka odkladný účinek nepřiznal. Tím zdejší soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publ. pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 23. července 2025

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu